

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Pauló Katalin ügyvéd (1027 Budapest, Frankel Leó utca 20. II/3.) által képviselt felperesnek a dr. Schmidt János ügyvéd (1034 Budapest, Bécsi út 163.) által képviselt alperes ellen társasági szerződésmódosítás létre nem jöttének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. december 16-án kelt 11.G.41.866/2008/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az adóhatóság külön felhívására, a felhívásban megjelölt módon és számlára fizesse meg az államnak az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 36.000 (Harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Cg.01-06-768317 cégjegyzékszám alatt nyilvántartott alperest néhai K. Gy. beltag és a perben nem álló K. I. kültag alapította. A társaságot a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság 1998. március 26. napján jegyezte be a cégnyilvántartásba.

K. I. , K. Gy. és a perben nem álló K. Iné névaláírásával ellátott 2006. november 15-én kelt társasági szerződésmódosítás elnevezésű okirat tartalma szerint a társasági szerződésmódosítás aláírásával a társaság beltagja, K. Gy. a társaságból kilép. A társaság képviseletét a továbbiakban a társaság eddigi kültagja K. I. beltagként kívánja ellátni, aki a vagyoni hozzájárulását 30.000 forintra emeli. A társaságba a K. Iné kültagként belép és a társaság rendelkezésére bocsát 10.000 forint készpénz vagyoni hozzájárulást.

K. I. és K. Iné a fenti okiratnak megfelelő tartalommal 2006. november 15-én egységes szerkezetbe foglalt társasági szerződést írt alá, és az alperes

változásbejegyzés iránti kérelme alapján a cégjegyzékadatokat érintő változásokat a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság a társasági szerződés módosításának megfelelően a cégnyilvántartásba bejegyezte.

Néhai K. Gy. 2006. november 21. napján végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt, örököse egyetlen gyermeke, K. I. . Néhai Kovács Gyulának az alperesi társaságban fennállt részesedése a hagyatéki eljárásban a hagyaték állagába tartozóként nem került feltüntetésre. A hagyatéki eljárás során néhai K. Gy. örökhagyó hagyatékával szemben a felperes élettársi vagyontörség megszüntetése és egyéb megtérítési igény jogcímén 19.167.980 forint összegben hagyatéki hitelezői igényt terjesztett elő, amelyre az örökös érdemi nyilatkozatot nem tett.

Dr. M. M. XIV. kerület 3. sz. Közjegyző a 1144. KJÖ.XIV.... számú hagyatékátadó végzésével 2008. március 28. napján néhai K. Gy. hagyatékát teljes hatállyal lemenőági öröklés jogcímén K. I. nak, mint az örökhagyó egyetlen gyermekének a hagyatéki terhek viselésének kötelezettségével átadta. A végzésben tájékoztatta a felperest mint hagyatéki hitelezőt, hogy a hagyatéki eljárásban el nem ismert igényét megegyezés hiányában közvetlenül az örökössel, mint az örökhagyó jogutódjával szemben a törvény rendes útján bíróság előtt érvényesítheti.

A felperes a fenti előzmények után 2008. május 23. napján indított keresetet az alperessel szemben. Pontosított kereseti kérelme annak megállapítására irányult, hogy a 2006. november 15-én kelt társasági szerződésmódosítás nem jött létre.

A kereseti kérelem indokaként előadta, hogy a társasági szerződés módosítását írásban kell megkötni és azt valamennyi tagnak alá kell írnia, azonban az okiratot nem néhai K. Gy. írta alá. Ennek alátámasztásaképpen a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály, Gazdaságvédelmi Alosztálya előtt 01050-939/2008. bü. számú büntetőeljárásban kirendelt dr. Lichtblau György igazságügyi kriminalisztikai kéz- és gépírás szakértő vélemény-nyilvánítására hivatkozott. A szakértő a 2008. november 1. napján kelt véleményében megállapította, hogy a 2006. november 15-én kelt társasági szerződés módosításán a névaláírás nem a mintaként értékelt iratokat aláíró K. Gy. névtulajdonos sajátkezű írása.

A felperes előadta, hogy amennyiben a szerződést tartalmazó okiratról valamely tag aláírása hiányzik, a szerződés nem jött létre, így joghatás kiváltására sem alkalmas. A kereset arra irányul, hogy eredményessége esetén az alperes néhai K. Gy. hagyatékába tartozzon és a felperes a hagyatéki eljárásban a hitelezői igényét érvényesíteni tudja. Véleménye szerint ez teremtené meg annak lehetőségét, hogy az örökössel szemben indítható élettársi vagyontörség megosztása iránti perben a társasági részesedés a vagyontörség tárgyai között feltüntetésre kerüljön, amellyel a hagyatéki tartozásért - a kereset eredményessége esetén - az örökös a felperessel szemben felel. A felperes álláspontja szerint a jogainak megóvása érdekében kellett a keresetet előterjeszteni. Előadta, hogy az alperesi részesedés nem tartozik a hagyatékba, mert az örökhagyó halála előtt fennálló tagsági viszonya

a létre nem jött társasági szerződésmódosítás folytán megszűnt. A hagyaték megnyílásakor az alperesi társaságban nem volt az örökhagyónak részesedése, ezért a felperes csak a kereset eredményessége esetén kerül abba a helyzetbe, hogy teljesítést követelhesse. Megóvandó joga pedig az élettársi vagyontársaság keretében előterjeszthető tulajdoni igény, melyet a jogszabálysértően létrejött tagváltozás akadályoz. A felperes hivatkozott a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 7. § (1) bekezdésére, 11. § (2) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 679. § (1) bekezdésére. Az élettársi vagyontársaság megosztása iránti perben a jelen peres eljárás lefolytatása és eredménye előkérdés, amely az élettársi vagyontársaság megosztása iránti perben nem érvényesíthető.

Az alperes elsődleges kérelme a Pp. 130. § (1) bekezdésének b) és g) pontjára utalással, a Pp. 157. § a) vagy b) pontja értelmében a per megszüntetésére irányult, érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a szerződésmódosítás érvénytelenségének megállapítása iránt a cégnyilvántartásról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 68. § (1) bekezdésében szabályozottak szerint kell a keresetet előterjeszteni. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen az érvénytelenségi ok kiküszöbölésével a cég további működését kell biztosítani. Ha ez nem lehetséges, a cégbíróság törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva elrendelheti a társaság végelszámolását. Az alperes álláspontja szerint a megállapítási kereset előterjesztésének a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 123. §-ában foglalt feltételei nem állnak fenn. A felperesnek nem áll fenn olyan joga, amely szükségessé tenné a megállapítási kereset indítását. Az élettársi vagyontársaság megosztása iránti perben a törvényes örökösrel szemben kell jogot érvényesíteni, amelyhez a kért megállapításra nincs szükség. A hagyaték átadásával K. I. az örökséget annak minden aktívumával és passzívumával megszerezte, és a közjegyző a hagyatékátadó végzés indokolásában tájékoztatta a felperest, hogy a hagyatéki eljárásban el nem ismert igényét közvetlenül az örökösrel, mint az örökhagyó jogutódjával szemben érvényesítheti.

Az alperes az ellenkérelmében felhívta a figyelmet, hogy a felperes a keresetében maga sem hivatkozott arra, hogy a kért megállapítás hiányában jogai az alperes által veszélyeztetve lennének. A jogvédelem szükségessége sem áll fenn, mert a felperes a törvényes örökösrel az erre irányuló perben teljesítést követelhet. Nem indítható megállapítási kereset, ha a jogvédelem szükségessége nem az alperessel, hanem a perben nem szereplő harmadik személlyel szemben állt fenn, az ítélet jogereje pedig a perben nem álló személyre sem terjed ki. A felperesnek ezért nem az alperessel, hanem a törvényes örökösrel szemben kell fellépnie. Az élettársi kapcsolat - ha az egyáltalán fennállt - 2001. december 21-én megszakadt, ezért sincs jelentősége a felperes számára annak, hogy a társasági szerződésmódosítás érvényesen létrejött-e vagy sem. Az alperes arra az esetre, ha az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutna, hogy a büntetőeljárás eredménye kihatással van a perre, a Pp. 152. § (1) bekezdése alapján kérte a tárgyalás felfüggesztését.

A Fővárosi Bíróság a 2009. december 16. napján kelt 11.G.41.866/2008/13. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 forint perköltséget, továbbá az államnak 21.000 forint illetéket az APEH felhívásában írt módon és számlára.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a Pp. 123. §-ában szabályozott megállapítási kereset indításának feltételei nem állnak fenn, mert a felperes jogainak megóvása nem az alperessel szemben szükséges. Nincs helye megállapítási kereseti kérelemnek azért sem, mert a felperes teljesítést követelhet, de nem az alperestől, hanem az általa megjelölt élettársi vagyontársaság megszüntetése iránti jogának a kötelezettségétől. A perben eljáró bíróságnak nem feladata, hogy a felperes élettársi vagyontársaság megszüntetése iránti jogát értékelje vagy e vonatkozásban érdemben állást foglaljon. A perbeli jogviszonyból adódóan csak az a releváns, hogy a felperes a jogát nem az alperesi társasággal szemben érvényesítheti. A felperes tehát nem jogosult a Pp. 123. § szerinti megállapítás iránti kereseti kérelem előterjesztésére, mert az általa megjelölt jogát külön perben érvényesítheti, amelyben más személlyel szemben marasztalást is követelhet. Abban a perben kell és lehet bizonyítani azt, hogy mely személy felel és milyen vagyontárgyakkal a felperes élettársi vagyontársaság megszűnése iránti jogából eredő követelések teljesítéséért. A fentiekre tekintettel a perben nem volt jelentősége, hogy a társasági szerződés módosítását az okiraton feltüntetett személyek írták-e alá. A perköltségről az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján döntött, míg a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt eljárási illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezés az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986.(VI.26.)IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapult. Az ügyvédi munkadíj mértékét az elsőfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a szerint állapította meg.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatásával a keresetnek megfelelő érdemi döntés meghozatalát kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves jogi következtetést vont le és a jogszabályokat is helytelenül alkalmazta. Utalt a Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.434/2008/2. számú végzésében foglaltakra. Állítása szerint az írásszakértői vélemények egyértelműen megállapították, hogy a névaláírás nem K. Gy.tól származott. A felperes a jelen per tárgyát képező megállapítási keresetet azért terjesztette elő, mert a felperes jogainak alperessel szemben való megóvása a hagyatéki eljárásban bejelentett élettársi vagyontársasági igény érvényesítéséhez szükséges. Ha a per tárgyát képező szerződésmódosítás nem jött létre, az alperes vagyonának egy része néhai K. Gy. hagyatékába tartozik, vagyis az örökös az örökhagyó alperesi társaságban meglévő társasági részesedésével is felel a felperessel, mint élettárssal szemben.

A felperes állítása szerint az élettársi vagyontársaság megszűnésének időpontjában - 2001. december 21-én - néhai K. Gy. társasági részesedése az alperesi társaságban még fennállt. Amennyiben a bíróság az alperessel szemben indított perben a 2006. november 15-i szerződésmódosítás létre nem jöttét nem állapítja meg, az élettársi vagyontársasági perben az örökösnek a társaság

részesedésével fennálló felelőssége nem állapítható meg, vagyis a felperes kielégítési alapja ezzel a részesedéssel csökken.

A felperes a fellebbezésben hivatkozott arra is, hogy az alperes az élettársi vagyontársasági perbe nem vonható be, mert a két jogviszony természete teljesen más és a kereseti kérelmek, valamint azok bizonyítása is eltérő. Nincs mód arra sem, hogy az élettársi vagyontársasági perben az alperesi társaság perben álljon, illetve néhai K. Gy. már cégjegyzékből törölt társasági részesedése folytán az örökös felelőssége megállapítható legyen. A felperes jogait az alperessel szemben éppen azért kell megóvni, hogy az élettársi vagyontársasági igényét az alperesi társaság részesedése kapcsán és az azzal való örökös felelősség körében érvényesíthesse. Ennek egyetlen eszköze a jelen kereset. A felperes teljesítést nem követelhet és a vagyontársasági perben hiába kéri annak megállapítását, hogy az alperesi társaság néhai K. Gy. tulajdonában lévő társasági részesedése élettársi vagyontársaság körébe tartozott, ha a társasági részesedés része néhai K. Gy. hagyatékának.

A felperes részéről ez utóbbinak azért is nagy a jelentősége, mert az élettársi vagyontársaság megszűnésekor az alperesi társaság nagy értékű ingatlannal és gépekkel rendelkezett, melyek értéke többtízmillió forint volt. Ennek döntő jelentősége van, mert a hagyatékátadó végzésből megállapíthatóan a hagyatékban egyébként semmilyen értékkel bíró vagyontárgy nem maradt, illetve az legfeljebb a hagyatékátadó végzésben rögzített elismert hagyatéki tartozás fedezetére elegendő. A felperesnek az alperessel szemben megóvandó joga az alperesi társaságban néhai K. Gy. tulajdonában volt társasági részesedésére vonatkozó élettársi vagyontársasági igény, melynek teljesítését a cégjegyzék jelenlegi adatai folytán nem követelheti sem néhai K. Gy. jogutódjától, sem az alperesi társaságtól.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Megismételte az elsőfokú eljárásban előadott álláspontját, amely szerint a Pp. 123. §-ban szabályozott megállapítási kereset feltételei nem állnak fenn. A felperes jogainak jogvédelme nem az alperessel, hanem egyéb feltételek megléte esetén a törvényes örökösrel szemben szükséges, ezért az élettársi vagyontársaságba tartozó vagyon iránti keresetet a törvényes örökösrel szemben kell megindítani. Ha a társasági szerződés módosítása nem jött volna létre, akkor a társasági részesedésre is törvényes öröklés következik be, azonban a felperes a társaságba törvényes örökösként nem léphet fel. Az alperes ismételten utalt arra, hogy amennyiben a módosítás érvénytelen vagy nem jött létre, akkor a Ctv. 68. § (1) bekezdése szerinti keresetet kell előterjeszteni.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében megismételte, hogy a felperes arra nem is hivatkozott és nem is bizonyította, hogy jogai a kért megállapítás hiányában az alperes által veszélyeztetve lennének. A megállapítási kereset előterjesztésének két konjunktív feltétele a jogvédelem szükségessége és a teljesítés követelésének kizártsága. A felperes a törvényes örököstől az erre irányuló perben követelhet teljesítést és a jogmegóvás nem az alperessel szemben szükséges. Az ítélet

jogereje a perben nem álló személyre amúgy sem terjed ki, maga a felperes is utalt arra, hogy a megállapítási kereset a későbbi vagyonmegosztási igényére irányuló per előkérdése, ezért a felperesnek jogvédelemre csak a törvényes örökösrel szemben lehet szüksége, teljesítést kizárólag a törvényes örököstől követelhet.

Az alperes előadta továbbá, hogy a büntetőeljárásban két írásszakértői vélemény született, a két szakvélemény közötti ellentmondás folytán a nyomozóhatóság további bizonyítást folytatott le és a büntető eljárás nem zárult le.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak jogi indokolásával is egyetért.

A Pp. 3. § (1) bekezdése alapján a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő, míg a Pp. 123. §-a szerint megállapítási kereseti kérelemnek - a számadási kötelezettség, illetőleg a számadás helyességének megállapítása iránti keresetet kivéve - csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperesekkel szemben való megóvása végett szükséges.

A kereset az alanyi jog védelmének eszköze, amelyet a jogában veszélyeztetett vagy sérelmet szenvedett fél saját anyagi jogának védelme érdekében terjeszthet elő, a jogvitában való közvetlen érdekeltséget a peres felek közötti anyagi jogviszony teremti meg. A marasztalás iránti kereset hatósági kényszer útján történő végrehajtást vonhat maga után, és ha a fél megsértett anyagi jogainak védelme érdekében marasztalást kérhet, a Pp. 123. §-a alapján megállapítási keresetet nem indíthat. A jogvitában fennálló közvetlen érdekeltséget a jogmegóvás szükségességéhez képest a Pp. szabályai alapján indítható keresetek tartalma határozza meg.

A felperes az alperessel szembeni megállapítás iránti keresetet a korábban fennállt élettársi vagyonközösség ténybeli alapján őt megillető vagyoni jogainak megóvása érdekében terjesztette elő. A felperes és az alperes között kötelmi vagy dologi hatályú jogviszony egyáltalán nem áll fenn, és ilyen jogviszonyt a kereset érdemi elbírálása sem hozhat létre. A társasági részesedést megtestesítő vagyoni értékű jog tulajdonosának személyében bekövetkezett változást a szerződésmódosítást aláíró magánszemélyek akaratnyilatkozata keletkeztette, míg a hagyatéki tartozásokért a hitelezőkkel szemben az örökös felel (Ptk. 579. §).

Az alperes gazdasági társaság, amelyben az elhunyt tag részesedése vagyoni értékű jogot képvisel. Amennyiben a részesedés a hagyatéknak tárgyává válik, az örökös a társaságba beléphet, illetőleg ennek hiányában kötelmi jogosultsága keletkezik a társasággal szemben történő elszámolásra (Gt. 103. §). A társasági szerződés módosítását aláíró egyik személy maga az örökös és a felperes az

alperessel szemben marasztalást azért nem kérhet, mert a - tényállítása alapján - megsértett vagyoni jogosultságát csak az örökössel szemben érvényesítheti.

A Pp. 229. § (1) bekezdése alapján a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje csak azt zárja ki, hogy ugyanabból a tényalapból származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek - ideértve azok jogutódait is - egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék (anyagi jogerő), ezért a kereset érdemi elbírálása az örökös és a felperes jogviszonyát érintő anyagi jogerőt nem keletkeztet.

A megállapítás iránti kereset csak olyan joghatást kiváltó tények megállapítására irányulhat, amely alkalmas arra, hogy a perben meghozott ítélethez fűződő anyagi jogerő folytán a felperes a saját anyagi jogát az alperessel szemben megóvja, a Pp. 123. §-a értelmében a jogmegóvás szükségessége a kereset érdemi elbírálásának feltételét képezi. A felperes az örökössel szemben megóvni kívánt anyagi jogát ezért az alperes ellen indított megállapítás iránti keresettel megvédeni nem tudja.

A kifejtett indokok alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes jogainak megóvása érdekében az alperessel szemben indított megállapítási kereset nem szükséges, ezért a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint, utalással annak helyes indokaira - helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett sikerre, ezért a Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 239. §-a értelmében alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján marasztalta a felperest a másodfokú eljárásban felmerült perköltség megfizetésére. A Fővárosi Ítélőtábla az alperes ügyvédi munkadíjban felmerülő másodfokú perköltségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésének alkalmazásával állapította meg.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetéséről szóló rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés c) pontján, a 74. § (3) bekezdésén, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén és 15. § (1) és (3) bekezdésén alapul.

A Fővárosi Ítélőtábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2010. június 29.

Dr. Koday Zsuzsanna s.k
a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.
s.k.
előadó bíró

Dr. Molnár József
bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági tisztviselő